

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Herontwikkeling Radio Kootwijk

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

20 juni 2011 / rapportnummer 1709-73

1. Oordeel over het MER

Het monumentale voormalige zendcomplex Radio Kootwijk staat leeg en de gemeente Apeldoorn zoekt naar een nieuwe activiteit voor de verschillende gebouwen. De nieuwe activiteit moet de cultuurhistorische waarde behouden en mag geen afbreuk doen aan de natuurwaarden rondom het complex. De mogelijkheden voor toekomstig gebruik worden vastgelegd in een nieuw bestemmingplan. Aangezien negatieve effecten op het Natura 2000-gebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten is voor dit plan een Milieueffectrapportage (MER) opgesteld. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn is de initiatiefnemer en de gemeenteraad is het bevoegd gezag.

Het MER is helder geschreven, geeft in het algemeen een goed beeld van de activiteiten zoals Staatsbosbeheer die voorstaat en van de daaraan gekoppelde effecten.

Het MER neemt minder activiteiten als uitgangspunt dan volgens het ontwerpbestemmingsplan mogelijk zijn. De Commissie¹ is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is, mits het gebruik van de verschillende activiteiten in het bestemmingsplan of anderszins gelimiteerd worden. In een aanvulling op het MER heeft de gemeente aangegeven op welke wijze zij van plan zijn om de regels in het bestemmingsplan aan te passen en welke aanvullende afspraken men wil maken. Uit deze aanvullende informatie kan opgemaakt worden dat het MER aansluit op wat het bestemmingsplan maximaal mogelijk zal maken.

In het MER en de Passende beoordeling is duidelijk aangegeven welke natuurwaarden aanwezig zijn en navolgbaar beschreven welke gevolgen op natuur (inclusief Natura 2000) te verwachten zijn van het voornemen. De conclusies in het MER en de Passende beoordeling dat er met zekerheid geen aantasting is van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Veluwe, worden met de aanvulling goed onderbouwd.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Adviezen Commissie'.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Koppeling van het MER aan het bestemmingsplan

MER

In de regels van het bestemmingsplan Radio Kootwijk worden allerlei activiteiten mogelijk gemaakt (bijvoorbeeld congres- en vergadercentra, seminars en symposia, muziek-, theater- en filmvoorstellingen etc.) die niet gelimiteerd zijn: elk gebouw met een gemengde bestemming kan al deze activiteiten herbergen. Noch ruimtelijk, noch qua omvang zijn er beperkingen opgelegd. Als deze mogelijkheden maximaal worden benut komen er veel meer bezoekers en zijn de effecten op de natuur en leefbaarheid ook navenant groter. Daarmee is het voornemen uit het conceptbestemmingsplan niet in overeenstemming met het MER en biedt het MER bij een besluit over dit bestemmingsplan onvoldoende milieu-informatie voor de besluitvorming.

Om het voornemen uit het bestemmingsplan in overeenstemming te brengen met het MER kan een aanvulling op het MER worden opgesteld waarin de gevolgen van alle mogelijke activiteiten uit het bestemmingsplan worden beschreven. Een andere mogelijkheid is om het bestemmingsplan aan te passen of anderszins te borgen dat maximaal de activiteiten van het 'Staatsbosbeheer plan' mogelijk zijn.

Aanvulling

In de aanvulling wordt onderkend dat het bestemmingsplan ruimere functies toelaat dan als uitgangspunt voor het MER zijn genomen. Om dit te ondervangen wordt aangegeven dat in het bestemmingsplan de regels zullen worden aangescherpt. Zo wordt een onderscheid gemaakt tussen gebruiksintensieve en gebruiksextensieve functies, worden voor verschillende gebouwen de regels gespecificeerd en wordt het recreatief gebruik van een aantal paden tijdens het broedseizoen verboden. De afspraken over (collectief)vervoer en parkeren worden ook deels privaatrechtelijk geborgd.

Het is voor de Commissie helder dat de gemeente voornemens is om het gebruik van de verschillende activiteiten in het bestemmingsplan te limiteren, zodat deze in overeenstemming worden gebracht met het voornemen zoals beschreven in het MER.
--

2.2 Bezoekers en verkeer

MER

Bij verkeer is de discrepantie tussen de uitgangspunten van Staatsbosbeheer en het bestemmingsplan ook zichtbaar. Er lopen twee "redenatielijnen" door elkaar: vanuit de vraagkant en vanuit de aanbodkant. De vraagkant gaat uit van de bezoekers die afkomen op de mogelijke activiteiten, vanuit de aanbodkant wordt gestuurd op het maximaal aantal bezoekers afgaand op het aantal beschikbare parkeerplaatsen. Beide aspecten spelen mee in het bepalen van de

verkeerscijfers maar uit het MER kan de Commissie niet herleiden hoe de voor de effectbeschrijving gehanteerde verkeerscijfers precies zijn bepaald.²

In het geval dat de activiteiten gelimiteerd worden zoals voorgesteld in het MER, acht de Commissie de cijfers wel aannemelijk. Dit kan ofwel door de borging van de limitering van de activiteiten of het MER aan te vullen.

Aanvulling

In de aanvulling wordt een nadere toelichting geven op de uitgangspunten, aannames en onderbouwing van de verkeerscijfers, parkeercijfers en bezoekersaantallen. Duidelijk is dat voor verkeer, geluid en lucht is uitgegaan van de parkeerscenario's en dat hierover de afspraken ook privaatrechtelijk moeten worden geborgd.

De Commissie constateert dat er parkeerproblemen in het dorp kunnen ontstaan door parkeren langs de Turfbergweg en Radioweg. Dit kan voorkomen worden door een parkeerverbod.

Op ondergeschikte punten constateert de Commissie nog onjuistheden in de verkeerscijfers.³ De afwijkingen leiden echter niet tot belangrijke andere milieueffecten. De iets hogere verkeerscijfers leiden wel tot een overschrijding van de streefwaarde voor verkeersveiligheid, waarmee de effectbeoordeling negatiever scoort. Tenslotte wordt in de zienswijzen⁴ volgens de Commissie terecht aandacht gevraagd voor een goede ontsluiting voor hulpdiensten.

De Commissie adviseert om voor de besluitvorming:

- de verkeersberekeningen nog eens na te lopen;
- rekening te houden met een overschrijding van de streefwaarde voor verkeersveiligheid tijdens het hoogseizoen op alle wegen in het studiegebied door bijvoorbeeld passende mitigerende maatregelen te treffen;
- te overwegen of een parkeerverbod langs de Turfbergweg en Radioweg wenselijk en noodzakelijk is;
- te bekijken of de ontsluiting van Radio Kootwijk voor hulpdiensten voldoende is;
- de afspraken over verkeer en parkeren privaatrechtelijk te geborgen.

² Dit komt ook tot uitdrukking in de geluidsprognoses. In tabel b5.1 van bijlage 5 van het MER worden verkeerscijfers voor de geluidberekeningen gegeven. Voor wegvak 5; Turfbergweg oost, wordt een intensiteit "nihil" gegeven, terwijl wegvak 3; Radioweg, in 2020 een belasting van 980 mvt heeft. Dit is niet te rijmen met de in bijlage 3 van de Passende beoordeling gegeven geluidcontouren van deze wegvakken.

³ De gegeven getallen voor werk- en de weekdag van de Radioweg zijn niet correct. Volgens de Commissie moeten die voor het laagseizoen 900 resp. 1000 zijn ipv 800; Voor het hoogseizoen zouden die 1800 en 2200 ipv 1200 moeten zijn. Ook de piekbelasting van 1200 voor de Radioweg lijken veel te laag. Voor het hoogseizoen zal zodoende de verkeersbelasting op de Radioweg af en toe toch iets boven de streefwaarde van 2000 uitkomen. De plots met de toename van geluid langs Radioweg en Turfbergweg laten naar het oordeel van de Commissie duidelijk zien dat de toename op de beide wegen hier bepalend voor zijn, en niet - zoals de aanvulling aangeeft - is toe te schrijven is aan de autonome groei op de A1.

⁴ Zie o.a. zienswijze 5 en 6.

2.3 Natuur

MER/Passende beoordeling

De effecten op natuur zijn direct gerelateerd aan de bezoekersaantallen. In het MER en de Passende beoordeling is duidelijk aangegeven welke natuurwaarden aanwezig zijn en is navolgbaar beschreven welke gevolgen op natuur (inclusief Natura 2000) te verwachten zijn van het voornemen.

De conclusies in het MER en de Passende beoordeling dat er met zekerheid geen aantasting is van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Veluwe worden echter niet door de Commissie gedeeld om de volgende redenen.

Ten eerste zijn de cumulatieve gevolgen niet volledig uitgewerkt en beperkt tot een gebied rondom het voornemen. In en rond het Natura 2000-gebied Veluwe worden meer activiteiten ondernomen dan in de Passende beoordeling benoemd die van invloed kunnen zijn op soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn opgesteld.⁵

Ten tweede worden kwaliteitsafnames van habitattypen of leefgebied gemitigeerd met een toename van oppervlakte elders (of omgekeerd, Zwarte Specht en Wespandief). De verschillende instandhoudingsdoelstellingen maken onderscheid tussen doelen voor behoud en/of uitbreiding van oppervlakte én doelen voor behoud en/of verbetering van kwaliteit.⁶ De kwaliteit- en oppervlakte-doelstellingen moeten beide op zich getoetst worden als basis voor een eindoordeel, zeker daar waar voor oppervlakte een uitbreidingsdoel en voor kwaliteit een behoudsdoel geldt⁷. Dit geldt zowel voor de populaties Wespandief en de Zwarte specht als voor de habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie.⁸

De Commissie constateert dat daarmee voor deze instandhoudingsdoelstellingen in MER en Passende beoordeling niet inzichtelijk is gemaakt dat als gevolg van het bestemmingsplan met een negatief effect op het deelcriterium oppervlakte en een positief effect op het deelcriterium kwaliteit (of omgekeerd) geen aantasting van de natuurlijke kenmerken zal optreden.

Aanvulling

De Commissie constateert dat in het MER/Passende beoordeling en de aanvulling daarop de verschillende positieve en negatieve effecten van dit natuurinclusieve plan op de instandhoudingsdoelstellingen goed in samenhang worden beoordeeld. Zij constateert echter ook, dat de noodzakelijke maatregelen om de positieve effecten te garanderen niet alle via het bestemmingsplan worden gewaarborgd.

In de aanvulling wordt voorts een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de effecten op de kwaliteit van habitat/leefgebied en de kwantiteit van oppervlakte habitat/leefgebied. De aan-

⁵ Activiteiten zoals bijvoorbeeld zijn opgenomen in de Structuurvisie en het Bestemmingsplan buitengebied gemeente Heerde, waarvoor momenteel ook een m.e.r.-procedure loopt, en bestemmingsplan Nunspeet.

⁶ Zie de instandhoudingsdoelstellingen en de Leidraad bepaling significantie van het Steunpunt Natura 2000 voor een toelichting op het bepalen van significantie.

⁷ Zoals onder meer het geval is bij habitatype beuken-eikenbossen, zie ontwerp aanwijzingsbesluit Veluwe.

⁸ Het gaat om alle habitattypen die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, ook buiten de in het MER aangegeven zone voor stikstofdepositie. Er wordt een geringe toename van stikstofdepositie geconstateerd op de verschillende habitattypen. In de huidige situatie, autonome ontwikkeling en met het voornemen blijft er echter een overbelaste situatie bestaan.

vulling maakt ook aannemelijk dat de gecombineerde negatieve en positieve gevolgen van dit project geen achteruitgang van soorten en habitats tot gevolg hebben.⁹ Daarmee lijkt de vraag naar het beschrijven van cumulatie van gevolgen met verder weggelegen activiteiten minder van belang.

In het MER/Passende beoordeling en de aanvulling daarop worden de verschillende positieve en negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van dit natuurinclusieve ontwerp, in samenhang beoordeeld. De noodzakelijke maatregelen om de positieve effecten te garanderen worden niet via het bestemmingsplan gewaarborgd.

De Commissie adviseert om bij de besluitvorming over het bestemmingsplan aan te geven op welke wijze de natuurontwikkel- en beheeropgaven gewaarborgd worden, zodat zekerheid gegeven kan worden dat er geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied zullen optreden.

⁹ Een aandachtspunt is dat als gevolg van de door de Commissie in paragraaf 2.2 aanbevolen controle van de verkeersberekeningen ook een wijziging van de gevolgen voor natuur kan betekenen. De 42 dB(A) contour langs met name de Turfbergweg kan verschuiven zodat er afname van potentieel broedgebied zou kunnen optreden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Apeldoorn

Besluit: vaststellen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: Het monumentale voormalige zendcomplex Radio Kootwijk staat leeg en de gemeente Apeldoorn zoekt naar een nieuwe activiteit voor de verschillende gebouwen.

Bijzonderheden: De nieuwe activiteit moet de cultuurhistorische waarde behouden en mag geen afbreuk doen aan de natuurwaarden rondom het complex. Het MER neemt minder activiteiten als uitgangspunt dan volgens het ontwerpbestemmingsplan mogelijk zijn. De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is, mits het gebruik van de verschillende activiteiten in het bestemmingsplan of anderszins gelimiteerd worden. In een aanvulling op het MER heeft de gemeente aangegeven op welke wijze zij van plan zijn om de regels in het bestemmingsplan aan te passen en welke aanvullende afspraken men wil maken. Uit deze aanvullende informatie kan opgemaakt worden dat het MER aansluit op wat het bestemmingsplan maximaal mogelijk zal maken.

Procedurele gegevens:

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 31 januari 2006

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 30 maart 2006

inhoudseisen vastgesteld: 20 september 2006

kennisgeving MER: 23 februari 2011

ter inzage legging MER: 23 februari 2011 tot en met 6 april 2011

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 22 februari 2011

voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 8 april 2011

toetsingsadvies uitgebracht: 20 juni 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.J. Bakker

drs. B.F.M. Beerlage (werkgroepsecretaris)

ing. P. Bloemerts

ir. J.J. Cuijpers

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer en de eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- PlanMER Herontwikkeling Radio Kootwijk, Tauw B.V. Deventer, Goudappel Coffeng B.V. Deventer, 5 januari 2011
- Passende beoordeling, Tauw B.V. Deventer, Deventer, 5 januari 2011
- Ontwerp Bestemmingsplan Radio Kootwijk, februari 2011
- Beeld Kwaliteitplan, gemeente Apeldoorn, 11 januari 2011
- Aanvullende Notitie MER en Passende Beoordeling, gemeente Apeldoorn, 27 mei 2011

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 12 april 2011 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
2. Dorpsraad Radio Kootwijk, Radio Kootwijk
3. L. van der Veer, Apeldoorn
4. J. van der Maden, Radio Kootwijk
5. R.F. Jacobs, Radio Kootwijk
6. H.M.M. Romijn, Radio Kootwijk
7. Stichting Apeldoornse Monumenten, Apeldoorn
8. Stichting Werkgroep Milieuzorg Apeldoorn, Apeldoorn
9. Buurt- en Belangenvereniging Hoog Soeren, Hoog Soeren
10. S. Deuzeman, Radio Kootwijk
11. R. en T. Jacobs, Radio Kootwijk
12. R. Brak en M. Knulst, Radio Kootwijk
13. IVN Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie afdeling Lunteren/Barneveld, Barneveld

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Herontwikkeling Radio Kootwijk en de aanvulling daarop

De gemeente Apeldoorn zoekt naar nieuwe activiteiten voor de verschillende gebouwen van het monumentale voormalige zendcomplex Radio Kootwijk. De mogelijkheden voor toekomstig gebruik worden vastgelegd in een nieuw bestemmingplan. Aangezien negatieve effecten op het Natura 2000-gebied de Veluwe niet zijn uit te sluiten is voor dit plan een Milieueffectrapportage (MER) opgesteld. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn is de initiatiefnemer en de gemeenteraad is het bevoegd gezag.

ISBN: 978-90-421-3249-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

